

импульс

№ 2 (692)
Лютий 2010 р.

Щомісячник Вінницького національного
технічного університету

Найсвіжіші університетські новини на сайті <http://www.impuls.vstu.vinnica.ua/>

Кубок університетського чемпіонату КВН забрали «Діти механіки»

(стор. 14)

Колонка головного редактора

**Ой, там,
в університетському клубі,
дівчата хлопців купують!**

Досить унікальним видався другий тиждень другого місяця 2010 року. Унікальний кількома цікавими подіями, які людство так чи інакше, але відзначало.

Подія перша. Масляниця. Давнє слов'янське свято, що дісталось нам у спадок від язичників. Масляниця – це веселі проводи зими, осяяні радісним чеканням тепла та весняного оновлення природи. Млинці, неодмінний атрибут Масляниці, мають ритуальне значення: круглі, рум'яні, мереживні та гарячі, являють собою символ сонця, яке все яскравіше розгоряється, подовжуючи дні. Проходять століття, змінюється життя, але Масляниця продовжує жити. Її зустрічають і проводжають з тією ж невпинною завзятістю, що і в часи язичництва.

Подія друга. Червоні сердечка і маленькі крилаті купідони у вітринах магазинів, червоні троянди і повітряні кульки у вигляді сердечок, забавні фігурки, що цілюються, і листівки з написом «Я тебе кохаю!». Ставлення до цього свята різне і інколи навіть прямо протилежне. Хтось вважає, що для прояву своїх почуттів зовсім необов'язково було придумувати якість-там свято. Хтось чекає саме у цей день дива... А комусь 14 лютого подобається тому, що з'являється зайвий привід освідчитись у коханні. Так або інакше, хочемо ми цього чи ні, але це свято існує вже багато століть.

Подія третя. І знову Новий рік! 14 лютого – Китайський Новий рік – Чунь це, що означає Свято Весни, є для китайців найважливішим святом, яке відзначають вже більше двох тисячоліть.

Другий тиждень другого місяця зими ознаменував ще однією подією. 12 лютого стартували XXI зимові Олімпійські ігри у Ванкувері, Канада.

Справді, 2010 рік запропонував нам рідкісну можливість одночасного відзначення декількох подій. Ми в стінах нашого університету цікаво і весело відзначали День усіх закоханих. У актовій залі університету провели розважальне шоу «Ой, там, в університетському клубі, дівчата хлопців купують!». Свято вийшло цікавим, незвичним, веселим і позитивним, а головне, що студентам, а особливо студенткам, дуже сподобалось.

Чия сорочка ближча до тіла Вам, не знаю, але, якщо Вам вдалось поласувати смачними млинцями, замовити бажання напередодні Китайського Нового року, сказати і почути у відповідь «Я тебе кохаю» та ще й насолодитись церемонією відкриття Олімпійських ігор та й власне самими змаганнями, це теж досить непогано. Адже, як кажуть, все в житті треба спробувати.

Анна ПИСКЛЯРОВА,
проректор з виховної роботи,
головний редактор часопису «Імпульс»

АБІТУРІЄНТУ-2010!

27–28 березня 10⁰⁰–14⁰⁰ у нашому Вінницькому національному технічному університеті Дні відкритих дверей.

І щосуботи у лютому та 13, 20 березня Дні відкритих дверей по різних інститутах.

6 та 13 лютого 13⁰⁰–15⁰⁰ – День відкритих дверей ІНАЕКСУ (Інституту автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління),
ІНМТ (Інституту машинобудування та транспорту),
ІНМ (Інституту менеджменту).

20 та 27 лютого 13⁰⁰–15⁰⁰ – День відкритих дверей ІНБТЕГП (Інституту будівництва, теплоенергетики та газопостачання),
ІНРТЗП (Інституту радіотехніки, зв'язку та приладобудування)
ІНЕЕК (Інституту екології та економічної кібернетики).

13 та 20 березня 13⁰⁰–15⁰⁰ – День відкритих дверей ІНІТКІ (Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії),
ІНЕЕЕМ (Інституту електроенергетики та електромеханіки).

Запрошуємо майбутніх абітурієнтів та їхніх батьків!

Завітавши до нас, отримаєте можливість:

- поспілкуватись зі студентами улюбленого інституту ВНТУ;
- отримати відповіді на свої запитання безпосередньо від директорів інститутів, деканів факультетів чи викладачів;
- ознайомитися з матеріально-технічною базою університету;

– дізнатися про напрями підготовки та наукової роботи в університеті.

З майбутніми абітурієнтами та їхніми батьками спілкуватимуться завідувачі кафедр, професори. Вони розкажуть про історію кафедр, факультетів й інститутів, видатних випускників, наукові школи, досягнення, напрями підготовки, особливості навчання та перспективи працевлаштування випускників, відповідатимуть на різноманітні запитання юних гостей. Абітурієнти ознайомляться з навчальними та науковими лабораторіями університету.

Гостям готуються цікава презентація напрямків підготовки фахівців та відповідних спеціальностей і спеціалізацій, вичерпні відповіді на численні запитання щодо особливостей вступної кампанії 2010 року, навчальні плани, умови проживання іногородніх в гуртожитку, тощо.

На відвідувачів чекають зустрічі з провідними науковцями інститутів, представниками студентського самоврядування, знайомство з досягненнями університету в організації навчально-виховного процесу, навчальними планами, навчально-методичним, науковим та матеріально-технічним забезпеченням підготовки фахівців найвищого ґатунку за спеціальностями університету.

Можна буде отримати вичерпну інформацію про працевлаштування випускників, загальні та спеціальні курси, які читають студентам.

СВІДЧАТЬ ДОКУМЕНТИ СБУ

Забути не можна

Управління Служби безпеки України у Вінницькій області передало нашому університету добірку книг, у яких висвітлюється правдива історія України ХХ століття. Це література, створена на основі розсекречених архівних матеріалів СБУ за сприяння Українського інституту національної пам'яті. І розкриваються в ній трагічні сторінки історії національно-визвольного руху та Голодомору – Геноциду 1932-33 р.р.

Директор науково-технічної бібліотеки ВНТУ Тетяна Савчук висловила вдячність і гостям, і усім, хто долучився до того, аби вийшли такі книжки:

– Свою історію ми зобов'язані знати, повинні вивчати. Наші студенти, читаючи цю літературу, робитимуть свої висновки, відкорегуватимуть свої життєві пріоритети. Певна, що ці унікальні книги зацікавлять і наших науковців та викладачів, адже вони сприяють всебічному і об'єктивному висвітленню історії українського народу.

Видання містять унікальні відомості, які раніш ніколи не оприлюднювалися. Заслужують особливої уваги книги «Остання адреса. До 60-річчя Соловещької трагедії», «3 архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ». А в книзі «Радянські органи державної безпеки у 1939–1941 р.р.» видруковано документи, котрі безапеляційно засвідчують: спецслужби були детально обізнані щодо набиження світової війни. Досє розповідає

про передвоєнне соціально-економічне життя країни та розкриває нові сторінки національно-визвольної боротьби.

Книги будуть у вільному доступі у читальних залах університету, де з ними зможуть ознайомитись юні дослідники української історії, студенти, викладачі.

Передаючи книжкові дари, керівник сектору архівного забезпечення Управління СБУ у Вінницькій області **Ігор Солотвинський** зазначив, що в Управлінні працює інформаційно-довідковий зал, покликаний спростити доступ та використання розсекречених документів.

– Співробітниками архіву УСБУ у Вінницькій області сформовано базу даних стосовно жертв політичних репресій в Україні у нашому регіоні за припиненням фондом кримінальних справ. Інформаційно-довідкова зала розсекречених архівних документів Служби безпеки України розміщена в Управлінні СБУ у Вінницькій області (вул. Грушевського, 27) і працює щоденно з 14.00 до 17.00. Тож, запрошуємо викладачів, студентів, які цікавляться історією України, історією своєї родини. Є український мартиролог

ХХ століття, де уся база відомостей про людей, які були засуджені, а потім реабілітовані. Можливо, комусь буде цікаво знайти своїх родичів.

Служба безпеки України у Вінницькій області продовжує надавати допомогу освітнім та науковим закладам, державним та громадським установам для об'єктивного висвітлення історичного минулого України й збереження історичної пам'яті українського народу. Окрім нашого університету нині отримала книги обласна бібліотека імені Тімірязєва та Центральна бібліотечна система Могилєва-Подільського. До того ж це уже не перша така книжкова акція СБУ – подібна була торік влітку.

Рівень

ВНТУ В СОТНІ УНІВЕРСИТЕТІВ «Optics and Photonics Education»

Наш навчальний заклад внесено в престижний світовий освітній каталог.

«Optics and Photonics Education» – каталог вищих навчальних закладів, які є профільними в підготовці фахівців з оптики та лазерної і оптоелектронної техніки. Включають до нього сто університетів, чії наукові здобутки у цій галузі визнано на міжнародному рівні. А високий фаховий рівень студентів засвідчено їхньою участю у міжнародних наукових заходах – спеціалізованих програмах, наукових симпозіумах, отриманих грантах тощо.

Заснований каталог наприкінці 90-х двома організаціями: OSA – Оптичне товариство Америки і SPIE – Міжнародне товариство оптичної техніки. Видається щороку і величезним накладом. І має офіційний сайт – www.opticseducation.org. Тож, молодій людині, котра вирішила здобути спеціальність, пов'язану з оптоелектронною технікою і нині обирає в якій країні і в якому університеті навчатись, то є авторитетний орієнтир. Адже такі солідні наукові організації – OSA і SPIE рекомендують ці сто університетів для здобуття фаху.

ВНТУ з'являється на сторінках каталогу «Освіта в галузі оптики і фотоніки» уже шостий рік поспіль.

Наш університет, а власне кафедра ЛОТ – лазерної та оптоелектронної техніки має студентські представництва обох: і SPIE, і OSA.

Наукова школа завідувача кафедри, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора технічних наук, професора Володимира Кожем'яки добре відома у світі. Провівши потужну міжнародну конференцію «Фотоніка ODS-2000» і почавши видавати міжнародний науково-технічний журнал «Оптико-електронні інформаційно-енергетичні технології», учені змусили колег прислухатись до них ще уважніше. SPIE одразу запросила ВНТУ до себе в членство.

У 2002-му перший президент студентського відділення SPIE нашого університету Андрій Яровий був єдиним від України і одним із дев'яти студентів світу, які удостоїлись взяти участь у форумі SPIE Annual Meetings – щорічній зустрічі керівників структурних підрозділів міжнародного товариства оптичної техніки. Андрій на форумі у Сієтлі блискуче провів презентацію своєї alma mater.

– Розповів, про університет, які структурні підрозділи маємо, яких фахівців готуємо, які наші міжнародні зв'язки, розповів про наукову школу професора Кожем'яки, представив результати нашої діяльності за рік. Згодом надійшло запрошення подати інформацію про наш університет у цей міжнародний каталог вищих навчальних закладів.

«Optics and Photonics Education» видруковує повну контактну інформацію ВНТУ, зокрема адресу сайту. Детальні відомості щодо підготовки фахівців з оптоелектронних технологій – які маємо лабораторії, яких дисциплін навчаємо. Наголошується на міжнародній співпраці – наукова школа професора Кожем'яки має угоди та домовленості про співпрацю з технічними університетами Польщі (Люблін), Росії (Санкт-Петербург, Владивосток), Грузії, Бразилії. Вміщено інформацію про наукові напрямки і прізвища науковців, які їх курують. Приміром, «оптоелектронні засоби і методи в системах технічного зору і штучного інтелекту» – курує Володимир Кожем'яко, «волоконна та інтегральна оптика, напівпровідникові структури і надратки» – доцент Геннадій Лисенко. Акцентується, що ВНТУ є єдиним університетом від України, який входить у Всесвітню асоціацію винахідників IFIA (штаб-квартира в Женеві); що ректор нашого університету був депутатом Верховної Ради України,

що він увійшов у каталог «Людина досягнень», який видає Кембриджі.

Президент SPIE, маршал NASA Річард Хувер і Андрій Яровий

З року в рік кількість відділень SPIE у світі зростає. І виграти Travel Grant, за яким їздив Андрій до США, стає усе складніше. Втім студентам нашого університету це вдається – витримуючи найжорсткіший відбір, виграють щороку.

Двічі на найголовніших зібраннях SPIE (у містах Сієтл та Сан-Дієго) був Андрій Яровий. Потім поїздки до Америки вигравали Ольга Маліночка, Анжела Лученко, Руслан Кобзаренко, Ігор Тютюнник, Ірина М'яківська і цього літа Олена Драненко. Олександр Штельмах їздив до США на запрошення OSA.

– Участь у наукових форумах такого рівня, безпосереднє спілкування з видатними вченими є дуже значущим для особистісного зростання. – Зауважує **доцент кафедри комп'ютерних наук, кандидат технічних наук, директор Центру по роботі з іноземними студентами Андрій Яровий**. – Зрозумів найголовніше: в науці головне не конкурувати, а співпрацювати. Маю багато знайомих вчених за кордоном. От в Аргентині у мене є друг Дієго, він теж займається подібною до моєї науковою тематикою. Ми знаходимось в протилежних точках планети, а отримуємо подібні результати досліджень! Це дуже надихає.

Зараз Андрій працює над докторською. Володимир Кожем'яко – його науковий керівник кандидатської, а тепер і науковий консультант докторської.

– Володимир Прокопович – взагалі мій керівник по життю, – посміхається Андрій.

Інші володарі Travel Grant теж зробили чудову наукову кар'єру. Приміром, Оля Маліночка зараз учений секретар спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій одного з університетів Києва.

У жовтні цього року за підтримки SPIE і OSA наш університет, власне кафедра ЛОТ готується провести ювілейну конференцію з оптоелектронних інформаційно-енергетичних технологій «Фотоніка-2010». Усі підстави є стверджувати – вона стане помітним явищем у науці.

«КУЛЬТУРА МАЄ ЗНАЧЕННЯ»

Саме таку назву має одне з вагомих видань незалежного культурологічного часопису «І» № 58, 2008 р. (Львів). Назване видання презентує українські переклади авторитетних закордонних науковців, які упродовж десятиліть брали безпосередню участь в науковому проекті «Культурні цінності і людський прогрес», і тих, хто аналізував результати таких наукових досліджень та були учасниками наукових дискусій і обговорень з проблем впливу культури на економічний та політичний розвиток суспільства.

Варто звернути увагу на назви наукових статей, які певною мірою віддзеркалюють головний акцент, або концептуальну позицію відомих політологів, економістів, соціологів: Семюел П. Гантінгтон «Культуру слід враховувати»; Лоренс Е. Гаррісон «Чому культура має значення»; Девід Ленде «Від культури залежить практично усе»; Рональд Інглгарт «Культура і демократія»; Лоренс Е. Гаррісон «Сприяння прогресивним культурним змінам», Мар'яно Грондона «Культурна типологія економічного розвитку» та інші.

Але цікавою є передмова до збірника члена редакційної колеги часопису «І» Ірини Магдиш. «Чи не запізно? – звертається вона до читача – виходить збірка статей під редакцією і за авторством Самуеля Гантінгтона (Samuel P. Huntington) і Лоренса Гаррісона (Lawrence E. Harrison)». І дає невтішну відповідь: «Звичайно, запізно. Катастрофічно запізно... Як би ця книга з'явилась у перші роки Незалежності, якби її ретельно проштудіювали кілька генерацій студентів вищих економічних, політичних, фінансових, гуманітарних шкіл, якби ті колишні студенти зараз формували б кістяк політичної та економічної еліти України, можливо, щось у нашій країні було б не так, як є зараз».

Зважаючи на вище наведене, варто зрозуміти і належно оцінити стратегічного далекоглядність Наказу ректора за № 35-0, згідно якого 1 лютого 1990 року у ВПІ була створена кафедра «Історія та теорія культури». До того часу в жодному технічному ВНЗ України, як і у вищих навчальних закладах колишнього Радянського союзу, таких кафедр не існувало. Не було також до 1990 року не тільки навчальної дисципліни, але і самої науки «Культурологія», яка чомусь викликала велику підозру і занепокоєння у радянських ідеологів. Наш університет, як і в багатьох інших освітянських інноваціях, виявився флагманом впровадження в навчальний процес філософської концепції **людноцентризму** (термін належить Президенту АПНУ, академіку В. Г. Кременю). За підтримки ректора, академіка Б. І. Мокіна та адміністрації на кафедрі культурології була створена потужна матеріально-технічна, культурно-просвітницька та навчально-методична база, на засадах якої здійснювалась реалізація проекту: «Гуманізація технічної освіти у ВПІ (пошуки власних шляхів, методів, форм)». І хоча упродовж 20-ти років певні реформаторські обставини обумовлювали зміну назви кафедри, ключовим завжди залишалось слово КУЛЬТУРА.

Ми були першим ВНЗ, де почалось викладання нової навчальної дисципліни «Українська культура». Саме наша кафедра започаткувала викладання та розробила першу навчальну програму «Українська культура», що була затверджена Міністерством освіти України і рекомендована іншим ВНЗ (автор програми – Л. В. Філонов, під редакцією – Т. Б. Буяльської).

Ми були першими, хто запропонував введення у навчальний процес психологічних дисциплін, зокрема, курсу «Основи психологічної культури»; у 1990 році створили (знову ж таки вперше у ВНЗ України) «Кабінет психологічної допомоги», на базі якого з січня 2005 року функціонує «Служба психологічної підтримки» (науковий керівник і автор Кон-

цепції – доц., к.філ.н. Л. А. Мацко). Саме Лариса Анатоліївна упродовж 20-ти років за підтримки як адміністрації, так і окремих колег по кафедрі допомагала і допомагає вирішувати безліч психологічних проблем, які виникають у студентів в різні періоди навчання та в процесі спілкування (з батьками, друзями, однолітками, з особами протилежної статі тощо). До речі, психологи-науковці як в нашій країні, так і за кордоном визначають більше 70-ти значущих психологічних станів в процесі навчання. Серед них біля 20-ти – *негативних* (хронічна втома, страх, втрата інтересу, лінощі, пригніченість, незадоволення, відчуття розгубленості і самотності, розчарування, нудьга, агресія, злість тощо), які ми виявляли і намагалися подолати.

Варто зауважити, що психологи нашої кафедри орієнтують свою роботу не тільки на дієву індивідуальну допомогу та вирішення проблем саморегуляції негативних станів, але і на спілкування, і підтримку позитивно налаштованих студентів, що прагнуть саморозвитку, вдосконалення і духовного зростання.

Сповідуючи тезу про те, що будь-яка людина значно масштабніша власної професії, розуміючи незаперечність твердження згідно якого фахова спрямованість не може бути повною, а тим більше єдиною характеристикою людських якостей особистості, рівня її духовних потреб, смислоттєвих цінностей, викладачі кафедри розробили програми та підготували навчальні курси зовсім нових на той час дисциплін: «Людина і культура», «Західноєвропейська культура», «Російська культура», «Етика та культура», «Естетика та культурологія» тощо. Особливої уваги заслуговує авторська інноваційна розробка курсу «Риторика» (викладач О. Б. Залюбівська) здійснена, на мій погляд, на належному науково-методичному рівні. Сьогодні на кафедрі створені та впроваджені три дистанційні курси: «Основи риторики», викл. О. Б. Залюбівська; «Етика ділових стосунків», «Основи психології та педагогіки», доц. М. Д. Прищак.

Понад 10-ти років в навчальному розкладі нашого Університету передбачені заняття «Практична культурологія», які є однією з інноваційних технологій у викладанні гуманітарних дисциплін. Під час занять в актовій залі ВНТУ створюється навчальна модель концертної зали, кіно-або театральної зали, конференцзали, де відбувається поглиблення культурного досвіду студентської молоді, розширення їх почуттєвого діапазону, активізація інтелектуальної креативності, збагачення емоційної сфери морально-естетичними почуттями, набуття практики адекватної поведінки в культурно-мистецькому середовищі, розвиток здатності до діалогу і коректної полеміки, до аргументованих суб'єктивних оцінок явищ художньої культури тощо.

Постійний діалог з кожним окремим студентом (не зважаючи на те, що на кожному занятті присутні 300-350 студентів), індивідуальна робота з тими, хто потребує окремої уваги і допомоги дають підстави говорити, що в більшості випадків ми успішно вирішуємо поставлені завдання. Яскравим підтвердженням тому є те, що саме студенти нашого університету є постійними і бажаними слухачами, глядачами театру, філармонії, інших культурно-мистецьких заходів міста; на наших студентів завжди чекають, їх завжди запрошують.

Я вдячна викладачам кафедри С. Ф. Воловодюк, Т. І. Сідлецькій, О. В. Гречановській та добровільним (на громадських засадах) помічникам-асистентам С. В. Риковій, Г. М. Захарчук, О. М. Смоляк, С. Л. Терук, які зберігаючи концептуальні засади моєї методики викладання «Практична культурологія», збагачують її власними творчими пошуками та ідеями.

Особливої подяки, безперечно, заслуговують:

– професор кафедри М. П. Стрельбицький, член Національної Спілки письменників України (лауреат літературної премії ім. О. Білецького, автор 16 книжок поезій, понад 300 літературно-критичних, літературознавчих і публіцистичних статей, 50 наукових статей; володар трьох літературних премій), який проводить величезну роботу з обдарованою молоддю нашого університету, керує літературною асоціацією «Студентська муза» та веде однойменну рубрику в часописі «Імпульс». Заснував і кілька років очолює студентський «Клуб істинних шанувальників Тараса Шевченка», підготував разом із студентами радіопрограму «Тарас Шевченко – ключ до вічності», яка відзначена на Всеукраїнському конкурсі радіопрограм «Калинові острови» дипломом «За краще втілення теми «Національна ідея і молодь» (2004 р.); ініціював щорічний творчий фестиваль ВНТУ «Вдячність Коновалюкові». За редакцією проф. М. П. Стрельбицького видано у ВНТУ 7 збірок художніх творів наших студентів.

– доцент кафедри Л. В. Філонов, заслужений працівник культури України, лауреат премії ім. Якова Гальчевського, володар державних нагород, який здійснює велику культурно-просвітницьку роботу як в межах університету, так міста і області; створив науково-просвітницькі фільми присвячені видатним постатям української культури та є автором численних відеосюжетів у межах телепроекту «Вінницький Плин» за участю наших студентів; він постійно готує телепрограми, що презентують культурно-мистецьку та просвітницьку діяльність нашої кафедри та університету.

Значним досягненням кафедри культурології є створення Центру культурології і виховання студентів, художні музеї якого є одночасно навчальними аудиторіями. 11 лютого відбулася презентація в ЦКІВС 160-ї художньої експозиції. Такі презентації завжди проходять за участі студентів, викладачів, співробітників нашого університету, гостей та представників громадськості міста та області. Масштабна, багатовекторна робота ЦКІВС заслуговує окремої статті, яка буде запропонована до «Імпульсу» цьогогоріч у вересні-жовтні з нагоди 20-ти річчя створення Культурно-художнього центру.

Сьогодні самовіддано, з творчо-професійним натхненням працюють в ЦКІВС Ю. М. Потєєв, Н. Г. Ніколенко, Л. Р. Мишанська, В. Д. Кравець, О. В. Коваленко, Ю. І. Кізімов, Е. І. Бурдигіна. Заслуговує подяки зав. лабораторіями КСПП С. В. Рикова, яка докладає чимало зусиль для збереження і оновлення матеріально-технічної бази кафедри та Центру.

Особливим досягненням кафедри я вважаю організацію і проведення, починаючи з 1992 року Всеукраїнських, а потім і Міжнародних науково-практичних конференцій «Гуманізм та освіта» за участі науковців Польщі, Латвії, Росії, Румунії, Швеції. Сайт нашої конференції за період 15.06.2008 – 04.02.2010 рр. відвідало 34 860 користувачів: України – 32 907, Росії – 663, США – 56, Німеччини – 48... Цікавим є те, що 1 056 користувачів заходили на сайт понад 5 разів. (Наведено фрагмент інформації, яка люб'язно надана директором КІВЦ, к.т.н. А. І. Власюком).

Кафедра КСПП була і залишається організатором конференцій «Гуманізм та освіта». Але зрозумілим є те, що ефективність і масштабність наших конференцій стає можливою завдяки підтримці і допомозі ректора ВНТУ академіка Б. І. Мокіна, який є постійним головою оргкомітету;

Президія ІХ Міжнародної конференції «Гуманізм та освіта».
Голова оргкомітету – ректор ВНТУ, академік Борис Мокін

першого проректора, д.т.н., професора В. В. Грабка; всіх завідувачів кафедр гуманітарних наук (професор Л. Є. Азарова, професор О. І. Хома, професор В. О. Корнієнко, доцент І. С. Степанова); особливої вдячності заслуговує завідувач кафедри ТП, доцент М. Г. Прайдівляний, який забезпечує ефективний і плідний зв'язок з європейськими університетами. Значну допомогу у проведенні конференцій надають навчально-методичний відділ ВНТУ (доцент Л. П. Громова), директори навчальних інститутів, викладачі технічних кафедр, які виявляють чималий інтерес до проблематики наших конференцій.

У цьому році планується проведення Х Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманізм та освіта» за участю університетів Португалії, Румунії, Росії, Великої Британії.

Викладачами кафедри підготовлено понад 900 наукових, літературно-критичних, мистецтвознавчих та публіцистичних статей. Видано 6 монографій (М. П. Стрельбицький, В. Г. Кузнєцов (2), Т. І. Сідлецька, В. Ю. Годлевська, М. Д. Прищак). Видано 15 методичних матеріалів, довідників і посібників.

Підсумовуючи роботу минулих років, не тільки усвідомлюєш незавершеність багатьох починань і планів, але розумієш і те, що сьогодні у кафедри є потенціал для посилення і вдосконалення наукової та навчально-методичної роботи. Окрім того, накопичений досвід наводить на думку, що для збереження створеного також потрібні неабиякі сили, креативні ідеї, підтримка і розуміння колег і адміністрації ВНТУ. (Інколи буває – створити легше, ніж зберегти). В сучасних освітніх реаліях наш університет завдяки ректору Б. І. Мокіну, потужній роботі всіх кафедр і підрозділів університету вирізняється від інших ВНЗ України (за висловом Є. Баратинського) «... лица не общим выраженьем». Є в цій своєрідній унікальності нашого університету певна частка роботи і нашої кафедри (КСПП).

Переконана, якщо реформування української освіти орієнтоване не тільки на формальні європейські ознаки, але на високий професіоналізм, творче мислення, особистісну культуру й інтелігентність майбутніх фахівців, не варто загострювати протистояння технічної та гуманітарної сфер. Альтернативи немає. Сучасні інтегративні процеси, що ведуть до подальшого науково-технічного та культурного розвитку планети, передбачають необхідність усвідомлення ідей універсальності, варіативності, гармонії в новому контексті сучасного буття.

Навчально-виховний процес в нашому університеті упродовж 20-ти років ілюструє можливість ефективної інтеграції різних знань, що формують ЛЮДИНУ. Тому випускники ВНТУ – це люди високої професійності і культури які, на щастя, мають можливість ставати і викладачами ВНТУ.

Тамара БУЯЛЬСЬКА, професор,
завідувач кафедри КСПП,
директор Інституту ГПП, директор ЦКІВС,
заслужений працівник освіти України

НАГОРОДА ЗА АКТИВНЕ СПРИЯННЯ МІСТОБУДУВАННЮ ВІННИЧЧИНИ

Науковці нашого університету розробили для управління містобудування та архітектури Вінницької облдержадміністрації «Положення про геоінформаційний центр управління розвитком та містобудівний кадастр Вінницької області». Його уже затвердила Вінницька обласна рада.

Нещодавно на Всеукраїнському науково-практичному семінарі, присвяченому інформаційним системам забезпечення містобудівної діяльності, фахівці нашого ВНТУ провели презентації про застосування програмних продуктів КБ «Панорама» при веденні різного роду інформаційних систем, про технології створення та оновлення великомасштабних карт планів міст та тривимірних карт міст і будинків, про обробку даних супутникової та аерофотозйомки, про Web-картографію та ін.

Завідувач кафедри моделювання та моніторингу складних систем, завідувач науково-дослідної лабораторії екологічних досліджень та екологічного моніторингу, доктор технічних наук, професор Віталій Мокін, який є ще й радником міністра охорони навколишнього природного середовища України та радником Голови Держводгоспу України, доповідав на цьому всеукраїнському семінарі про досвід ВНТУ у створенні та впровадженні геоінформаційних систем загальнодержавного та регіонального рівня, як екологічного профілю, так і в галузі містобудування та архітектури, транспорту, телекомунікацій, охорони здоров'я. Віталій Борисович разом із завідувачем кафедри інженерної і комп'ютерної графіки, кандидатом

технічних наук, доцентом Богданом Корчевським розповідав на семінарі про навчальні курси по роботі з даними геодезичної зйомки та містобудівного кадастру в програмному середовищі «Панорама», зорганізовані в нашому університеті.

Управління містобудування та архітектури обласної державної адміністрації і Вінницький обласний краєзнавчий музей торік започаткували Дні архітектурної науки пам'яті Антонія Крейчі. Стартують вони 30 січня, в день народження видатного вінницького зодчого – головного архітектора Вінницької області у 1945-1975 роках.

У семінарських читаннях взяли участь архітектори та краєзнавці Вінниці й області, фахові історики. Вітчизняну науку репрезентували вчені інституту археології Національної академії наук України, Вінницького медуніверситету та нашого Вінницького техуніверситету.

Звучали наукові повідомлення про досягнення світової, української та подільської архітектури, а також про новітні архітектурні дослідження.

Відкриваючи Дні архітектурної науки пам'яті Антонія Крейчі, заступник голови облдержадміністрації Василь Жердецький вітав зодчих і науковців, які досягли успіхів у містобудівництві нашого краю.

Вінницька обласна державна адміністрація і обласна рада нагородили доктора технічних наук, професора Віталія Мокіна – за активне сприяння містобудівній діяльності у Вінницькій області.

АКТИВІЗОВАНІ ІНСТІНКТИ

І РОЗГАЛЬМОВАНІ ЗДІБНОСТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

Завідувач кафедри філософії нашого університету, доктор філософських наук, професор Олег Хома відвідав Францію за стипендіальною програмою тамтешнього уряду для іноземних перекладачів французької художньої і науково-гуманітарної літератури.

ПАРИЖ – МІСТО КОНТРАСТІВ

– Париж вже давно став невід'ємним складником міфології світової культури. Без нього неможливо уявити собі ані науку, ані мистецтво. Попри виразне інтелектуальне домінування англо-саксонського світу, і філософія тут не виняток, Париж продовжує лідувати за деякими позиціями, зокрема у декартознавстві. Тому для мене він і нині залишається головною філософською Меккою.

Втім, не могу не сказати про Париж як про місто, точніше – архітектурний шедевр. Звісно, вулиці його, як на наше око, виглядають здебільшого затісними і позбавленими дерев, парки і сквери маленькі, обнесні парканами, зачинаються о 7-й годині вечора. Проте мало де існують міста з такою концентрацією доброго смаку на квадратний метр. Як же вишукано виглядають ті маленькі сквери, скільки таланту і витонченості вкладено у фасад чи не кожного будинку! І, головне, як ці будинки гармоніюють один з одним, створюючи неповторну магію Міста! А неймовірне відчуття історії! Наприклад, цього разу мені довелося жити у відомій семінарії Сен-Сюльпіс, працювати у

бібліотеці Сен-Женев'єв, що навпроти Пантеону, тобто в серці легендарного Латинського кварталу, щодня діставатись до цієї бібліотеки через Люксембурзький сад тощо. Звісно, з часом все перетворюється на звичку, і тільки інколи ошелешує думка, що саме цими вулицями лише 350 років тому ходили ті, чий твори ти сьогодні перекладаєш.

ФРАНЦУЗЬКА ВИЩА ОСВІТА

– Переважна більшість французьких закладів вищої освіти (університети і вищі школи) є державними, вступають до них без іспитів всі, хто має диплом бакалавра (надається особам, що успішно подолали випробування після навчання у ліцеях) чи аналогічний до нього; навчання безкоштовне. Разом із тим, реальністю є і університетська автономія. Причому автономія суто академічна (навчальні програми, тематика курсів тощо) у Франції існувала завжди. Вона виражається, наприклад, навіть в структурі факультетів, яку кожен університет визначає самостійно. Найбільше мене вразило те, що тематика і структура курсів, принаймні у царині філософії (але це є загальною практикою і для інших царин) залежить від складу викладачів, які

пропонують тематику залежно від своїх фахових уподобань. Роль особистості викладача неймовірно важлива. У Колеж де Франс це доведено уже до ідеалу. Той, хто отримує там кафедру, дає їй назву. Наприклад, Мішель Фуко, коли був запрошений до Колеж де Франс, створив кафедру систем думки, що існувала з 1970 по 1984 рр., тобто доки був живий сам філософ.

Втім, ця повага до викладачів, їхні широкі права і авторитет є зворотним боком надзвичайно суворой й конкурентної системи відбору, що діє на всіх етапах навчання та академічної кар'єри, починаючи ще з ліцею. Природний відбір у чистому вигляді починається уже з ліцею. Закінчується колеж – закінчується обов'язкова середня освіта. До ліцеїв потрапляють лише чверть випускників колежу. І відбір тут настільки суворий і об'єктивний, що налаштовує на конкурси впродовж усього життя.

Ті, хто виходять переможцями з таких випробувань, справді безглуздо заганяти у вузькі рамки, навпаки, їм слід давати можливість якнайширшого самовиявлення. Втім, для їхня внутрішньо академічна конкуренція є суворой, проте чесною, оскільки існує традиція академічної моралі й визнання, неперервна від середньовіччя, від XII століття, коли було створено Паризький університет, один з найперших у Європі. Французькому академічному середовищу можна довіряти також і тому, що Франція загалом відповідає західним стандартам некоруптованості. Певна річ, нічого ідеального в світі немає, але французький досвід зайвий раз доводить: для створення якісної системи освіти зазвичай потрібна некорупційна країна і спільнота, що не втратила класичних максим академічної моралі. Лише за цих умов здійснюється справедливий відбір і визнання здобувачів найкращі.

Дуже важливо, що французи вміють не лише обирати найкращих, але й цінувати їх. Викладачів не прийнято перевантажувати, бо пріоритетом є якість викладання. Загальний обсяг навчального навантаження для посад, аналогічних нашим доцентів і професорів, однаковий – 390 годин на рік, однак у професора функції значно відповідальніші. Із цих годин лише половина припадає на суто навчальну роботу. Інша ж – то робота науково-дослідницька. Кількість викладачів порівняно зі студентами досить велика. Але, повторюю, зворотним боком цих райських, як на наш погляд, умов є суворая конкуренція і постійна готовність боротись за своє місце у чергових випробуваннях.

Наслідком відбору є і безробіття, досить високе серед французьких інтелектуалів. Воно призводить до того, що хай який талановитий випускник, як правило, отримує спочатку посаду викладача ліцею і вважає це великим успіхом. Так було завжди, принаймні більшість видатних французьких істориків філософії пройшли через роботу в ліцеях, часто у провінції, і лише згодом пробілися у провідні паризькі університети.

Професорські ж вакансії заповнюються за підсумками щорічного загальнонаціонального конкурсу, а звання професора присвоюється указом президента республіки. Причому парижани залюбки переїзять у провінцію, якщо вдається здобути омріяний професорат, а у столиці вакансій немає. Саме така мобільність забезпечує відносно високий рівень кваліфікації викладацького складу також і провінційних університетів. Професорів у Франції нині близько 15 тисяч (десь 21% від загальної кількості викладачів), їхній середній вік – приблизно 42-43 роки, «чиста» заробітна плата – від 3 до 6 тис. євро. Втім, значну частину бюджету французького інтелектуала становлять гонорари за публікації, оскільки наукові книги і журнали там таки купують (та й держава активно підтримує книговидавництво), а авторам платять гонорари, замість дерти з них гроші за публікацію.

Тому французи багато працюють, причому в умовах реальної прилюдної конкуренції. Взяти хоча би бібліотеку Сен-Женев'єв, де я здійснював свій проект. Вона є між університетською і публічною водночас, тому там можна зустріти різну публіку, але переважна більшість відвідувачів – студенти. Ця бібліотека розташована в самому серці Латинського кварталу, тому її відвідують студенти усіх тамтешніх славетних університетів. Вона щодня повна: якщо не прийдеш, о 10-й, перед відкриттям, то шанси знайти місце зменшуються, а години о 12-й уже стоїть черга тих, хто терпляче чекає на звільнені місця

(місце лише 715, електронна система реєстрації чітко фіксує наповненість залу). А в суботу кількість відвідувачів іноді навіть зростає!

Останніми роками істотно розширено також і адміністративну автономію французьких університетів (право розпоряджатись 100 % бюджету, істотне розширення компетенцій ректора, чи, за французькою номенклатурою посад, «президента» університету тощо). Реформа стимулювала конкуренцію між університетами, що завжди постає загрозою соціальним гарантіям. Відтак численні акції протесту, ініційовані студентами і викладачами, змусили уряд піти на пом'якшення умов. Нині автономію доповнюють істотні механізми державної підтримки.

Одним з результатів реформи є перетворення управління університетами на окрему професію: істотно розширене коло осіб, що мають право обіймати адміністративні посади, відкрито навчальну спеціалізацію з підготовки університетських менеджерів.

Наслідком безконкурсного зарахування є надмірна кількість студентів першого року навчання. Втім, вона істотно скорочується вже після перших іспитів. Французькі університети не мають академічних груп, навчання там індивідуалізоване, студенти самі, в межах приписаних норм навантаження, обирають курси, які слухатимуть упродовж найближчого року. Головне, щоби протягом навчального циклу повністю прослухати приписаний комплекс дисциплін і отримати необхідні сертифікати.

У дусі Болонського процесу французи ще наприкінці 90-х модифікували свою систему вищої освіти, наблизивши її до загальноєвропейської. Тоді запровадили шкалу ECTS, реформували систему дипломів тощо. Навчання тепер складається з трьох циклів: ліценціату (перші три роки, аналог нашого бакалаврату), магістеріуму (один або два роки; після однорічного курсу отримують диплом, аналогічний нашому дипломові спеціаліста, після дворічного – диплом магістра) і докторату (три роки, що закінчується захистом дисертації, аналог нашої аспірантури).

Втім, на самому характері навчального процесу ці зміни реально не позначились, йдеться радше про уніфікацію паперів, ніж про уніфікацію змісту навчання. Мені потрапила до рук ювілейна збірка до 175-річчя філософського факультету КНУ ім. Т. Шевченка. Вона містить, зокрема, опис курсів, читаних на факультеті до революції. Це наскільки схоже на те, що нині читають в Нантері! Як за структурою курсів, так і за принципами їхнього вивчення.

СУБОТА – ДЕНЬ НЕСПОКОЮ

– Отож свобода є зворотним боком академічних реалій, пов'язаних зі справжньою конкуренцією і з реальними конкурсними засадами життя. У таких умовах професійний рівень визначається чітко і об'єктивно, тут не потрібен ані ВАК, ані вимога наводити ISBN у посиланнях. Бо працюють безпомилкові критерії фахового оцінювання, що виховують гарантовано високий рівень кваліфікації. Одним з наслідків такого відбору є концентрація у вищій школі людей не лише працездатних, але й талановитих, зі вродженими непересічними здібностями. Але ж 99% поту ніхто не скасовував...

Тому одна з підвалин успіху – розпорядок робочого тижня французьких студентів. Наприклад, в університеті Париж X – Нантер вони 4 дні вчаться, п'ятницю присвячено самопідготовці, а субота – день письмових випробувань. І так щотижня – чотиригодинні письмові випробування. Щотижневий стрес, який, врешті, стає звичним і уже як стрес не сприймається. Ті, хто «виживають» після цього навчання, вже абсолютно спокійні, коли йдеться про якісь випробування. От в чому шлях до успіху – активізовані інстинкти, розгальмовані здібності.

Хоча самі французи нині налаштовані скептично. Кажуть, що французька академічна культура перебуває в кризі: бюджетне фінансування, за їхніми мірками, недостатнє, а ознакою успіху є нині запрошення до якогось з провідних американських університетів. Можливо, за американськими мірками, у французьких університетах і справді криза. Проте висока академічна культура, збережена у цій країні, є найнадійнішою запорукою можливого прогресу, щойно дозволять економічні реалії.

Еквадор дарує свої яскраві народні танці (слухачі підготовчого відділення Еразо Тінаджеро Грейс Елізабет та Аргуело Бенавідес Мануель Фернандо)

Лірично налаштовані китайські студенти співали... Слухачі підготовчого відділення Хуан Міңцзянь, Лю Янь, Ян Юнпен, Сюй Ісу благають: «Капризні дівчата, подивіться на нас!»

ДИВОВИЖНІ КРАЇНИ — ДИВОВИЖНИЙ СВІТ

Четвертокурсник Інституту БТЕГП Анас А М Бшарат розповідає про найкращу країну — свою Палестину

Свято міжнародного студентського співтовариства та єдності об'єднало у гостинній актовій залі нашого університету студентів з різних країн планети у одну велику багатонаціональну родину.

Подорож країнами світу розпочалась з північного заходу Південної Америки, де розташована країна екзотичних флори та фауни — Еквадор. Глядачі спостерігали на сцені яскраві тамтешні народні танці, прониклись ліричним настроєм пісні про сумне кохання, яка виконувалась іспанською мовою.

На зміну запальним еквадорцям на сцені з'явилися експресивні студенти з Азербайджану — справді дивовижної країни. Все в ній унікально — природа, культура, історія, архітектура, звичаї та традиції. Зал захопився народними танцями кавказьких горців, супроводжував їх бурхливими оплесками. Насамкінець свого виступу юні азербайджанці подарували пісню «Ласкаво просимо до Баку!»

Наступна подорож була далі на схід, до країни однієї з найдавніших цивілізацій у світі — Китаю. Лірично налаштовані китайські студенти співали, грали на фортепіано, танцювали та навіть продемонстрували елементи кунг-фу. Слухачі підготовчого відділення, які коментували слайди про Китай, вразили своєю вишука-

ною українською вимовою.

Потім глядачі побачили вже знайомий палестинський народний танець «Дабка» та насолоджувались плавними рухами східних красунь університетського танцювального ансамблю «Лейла».

Другий за розміром континент — це Африка. І ми попрямували до країни, яку завдяки її культурному, етнічному та географічному положенню називають «Африкою в мініатюрі». Це Камерун. Студенти розповіли про свою країну, співали пісні французькою мовою і на камерунському діалекті — дуала.

Остання подорож вечора до Анголи — країни пустель, тропічних лісів, каньйонів та саван, де природа вражає своєю дику красою. Веселі та запальні ангольські народні танці здійняли бурю аплодисментів та супроводжувались аж надто для нас екзотичними привітальними африканськими вигуками.

Свято вдалося теплим і родинним. Студенти радо провели екскурсію своєю батьківщиною, надавши нам, глядачам, таку чудову можливість хоч ненадовго відчувти себе в гостях в іншій країні.

Алла СЛОБОДЯНЬК,
заступник директора
з виховної роботи Центру
по роботі з іноземними студентами

Кавказькі горці у виконанні азербайджанських студентів ВНТУ (Тахмаслі Ельмін Мірзага Оєлі, першокурсник Інституту менеджменту)

Ангольський народний танець «Кудуру» виконують Бамбі Жоаніну Песо й Ндулі Адау Вісенте Лукола

Многая літа!

*У лютому виповнилося 60 років
заступнику директора
Інституту екології та екологічної
кібернетики,
завідувачу кафедри хімії
та хімічної технології,
доктору хімічних наук, професорові
Анатолію Петровичу РАНСЬКОМУ*

ДВІ ТРЕТИНИ ЖИТТЯ З ФУНДАМЕНТАЛЬНОЮ ЛЕДІ

— Хімік-органік це — сімейна традиція, випадковий збіг обставин чи доля?

— Мої батьки — хлібороби і їхні знання з хімії обмежувались, мабуть, лише використанням мінеральних добрив або гербіцидів.

Випадковим збігом обставин я б теж це не назвав тому, що неодноразово доля повертала мій життєвий шлях до хімії. Останнього разу — після військової служби в Радянській Армії (1969-1971 рр., Чехословаччина), коли я погодився лише допомогти своїй рідній сестрі Валентині здати вступні іспити до Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту. Валентина на іспитах з хімії отримала «трійку» і не пройшла за конкурсом, а я всупереч своїм планам був зарахований на перший курс. Хоча тоді я, двоє сержантів запасу І.Бєлов, О.Бєлов (м. Мелітополь), Є.Павлов (м. Павлово-на-Оці) та М.Харін (м. Горький) за контрактом планували працювати в дружній нам тоді та далекій Індії. Але несподівано ставши першокурсником, я, як оптимістичний фаталіст, підкорився долі і професійно пов'язав своє подальше життя з незрівнянною, непередбачуваною, прекрасною королевою фундаментальних наук, ім'я якій ХІМІЯ.

— Не жалкуєте, що присвятили своїй фундаментальній леді майже сорок років життя?

— Чесно кажучи, зупинитись та проаналізувати всі події, перемоги та поразки просто не було часу. Мабуть, я це зроблю років через двадцять, коли напишу автобіографічну книжку під назвою «Забег длиною в жизнь». Переконаний, що перші мої хімічні лабораторії, в яких працював ще засновник Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту (ДХТІ) академік СРСР Л.В.Пісаржевський, член-кореспондент СРСР О.І.Бродський, надихали мене і молодих викладачів та студентів на нові наукові досягнення. Шкода, що ми не досить добре знаємо та цінуємо своїх визначних вітчизняних вчених, які були дуже скромні в своєму житті. Так, всі пам'ятають Алессандро Вольту, але не всі скажуть, що теорія гальванічного елемента, електронна теорія каталізу та й сам підручник «Введение в химию» (1926 р.), де матеріал було вперше викладено з позиції

електронної теорії будови атомів та молекул, це все роботи Л.В. Пісаржевського. Фізичну хімію нам викладав О. І. Черніков, який з О. І. Бродським в ДХТІ вперше в СРСР у 1934 р. отримує «важку» воду, яка в свою чергу лягла в основу розробки і виробництва першої атомної бомби (1949 р.). Цікаво, що в цей же час «батько» радянських фізиків-ядерників академік АН СРСР І.В. Курчатов в Ленінградському фізико-технічному інституті активно займається питанням фізики атомного ядра, а також ядерними реакціями, що проходять при дії швидких та повільних нейтронів (1935 р.), а тому логічним виглядає те, що через деякий час перша промислова лабораторія І. В. Курчатова відкривається у Дніпродзержинську Дніпропетровської області. Такі вчені формували наш світогляд і, мабуть, для багатьох хіміків визначали їхнє майбутнє. Звісно, що така творча атмосфера надихала на активну роботу, тому я пройшов у ДХТІ всі «щаблі» професійного росту: інженера в Першій проблемній лабораторії у відділі синтезу стабілізаторів полімерних матеріалів (1977-1980 рр.); асистента, а потім доцента кафедри неорганічної хімії (1980-1995 рр.) та завідувача кафедри органічної хімії (1995-2008 рр.).

— Чи можете назвати науковців, які мали найбільший вплив на Вас, як на вченого?

— Я вважаю, що доля щедро нагородила мене співпрацею з визначними вченими, які сформували і обумовили різні напрямки моєї наукової діяльності. В аспірантурі науковим керівником був д.х.н., професор почесний хімік СРСР С.І.Бурмістров, який свого часу був учнем академіка СРСР Е.А. Шилова. Під керівництвом С. І. Бурмістрова я займався синтезом та дослідженням хімічних та фізико-хімічних властивостей тіоамідів.

Навчаючись в докторантурі, мав науковим консультантом д.х.н., професора, лауреата премії Ленінського комсомолу В. Г. Карцева, який в той час працював в Інституті хімічної фізики АН СРСР (м. Черногівка) в лабораторії біологічно активних сполук під безпосереднім керівництвом академіка АН СРСР М. М. Емануєля. Тема досліджень — синтез координаційних сполук 3d-металів на основі тіоамідних лігандів в неводних розчинах.

Під час наукового стажування в Люблянському університеті (СФРЮ, Словенія) моїм науковим консультантом був академік СФРЮ, Хорватії, Сербії та Словенії професор М. Тішлер, який свого часу стажувався в Кембріджському університеті під керівництвом професора, Президента IUPAC, лауреата Нобелівської премії (1957 р.) Олександро Тодда. Ці дослідження стосувались синтезу конденсованих S,N-вмісних гетероциклічних сполук та дослідження їх біологічної активності.

— Багато цікавить, чому Ви переїхали із Дніпропетровська (Українського державного хіміко-технологічного університету — УДХТУ) до Вінниці (ВНТУ)?

— Для мене це було не просте рішення, тому, мабуть, можна говорити про ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів, що обумовили мій переїзд. Назву деякі із них. Кафедра органічної хімії УДХТУ, якою я завідував, свого часу була однією із кращих кафедр в СРСР цього профілю, але в останній час стала втрачати свої провідні позиції в університеті. Частково це можна було пояснити переформуванням структурних підрозділів та штатного складу кафедр університету, пов'язаного з черговою акредитацією Міносвіти. Для підсилення випускаючої кафедри хімічної технології органічних речовин (ХТОР) із складу кафедри органічної хімії були переведені чотири співробітника, один із яких очолив цю кафедру, а також передано науково-дослідну лабораторію з усіма приладами, хімічним склом та реактивами. Кафедра органічної хімії втратила близько половини своїх площ, призначених для наукових досліджень. Крім того, на кафедру ХТОР були переведені дві дисципліни «Біохімія» та «Хімія гетероциклічних сполук» з годинним навантаженням і повністю розробленим блоком навчально-методичного забезпечення. Фактично кафедра органічної хімії була якщо не переполовинена, то точно четвертована. Аналізуючи ситуацію, що склалася, на засіданні кафедри ОХ я сказав, що завідувач кафедри (тобто я, Ранський), не зміг забезпечити «територіальну цілісність» кафедри, отож, повинен поступитися цією посадою тому, хто зможе зробити це краще.

Окрім того моя мама із Вінниччини. Після Першого з'їзду екологів (ВНТУ, 2006 р.) здійснилася моя дитяча мрія, я побував на батьківщині мами (с. Талалаї, Погребищенський район). Дуже вразила краса не лише цього краю, а й щирість та краса людей, що там живуть, а також їх бідність і каторжна праця на землі. Було таке враження, що час тут зупинився, і зараз із напівзруйнованого маєтку, про який я так багато чув від мами, вийде сам поміщик.

Пізніше, за запрошенням професора Василя Петрука, взимку 2007 р. я відвідав ВНТУ і мав змістовну розмову з ректором Б.І. Мокіним. Мене влаштували умови роботи, які запропонував Борис Іванович, а я в свою чергу запевнив ректора, що буду намагатися виправдати виявлену мені довіру.

— Що Вами уже зроблено на кафедрі ХХТ за ці недовгі два роки?

За результатами ранжування у 2009 році ми зайняли в університеті 32 місце із 47 кафедр. Надалі, на мою дум-

ку, наше місце в першій двадцятці. Зараз нам вдалося зібрати достойну команду, яка працює «не за страх, а на совість». Тому нам згодом буде під силу вирішення багатьох проблем, насамперед наукового та методичного характеру, і позмагатися за більш достойне місце в першій двадцятці.

Нам, перш за все, за підтримки ректора академіка АПНУ Б. І. Мокіна, вдалося суттєво покращити матеріально базу кафедри, професійно налагодити навчально-методичну роботу, визначитись із фундаментальними і прикладними напрямками наукових досліджень з урахуванням потреб Вінницького регіону, зацікавити та укомплектувати склад молодих науковців (з перспективою їх вступу в аспірантуру) та розгорнути наукові синтетичні дослідження на базі створеної НДЛ технологічних процесів та синтезу напівпродуктів. Важливо, що я маю підтримку і розуміння співробітників кафедри і намагаюсь їх не засмучувати.

У лабораторії

— А який професор Ранський, як звичайна людина?

— (сміється). На мою думку я нормальний: не злий і не добрий, але інколи буваю жорстким і непоступливим, намагаючись відстояти свою точку зору. Маю дружину, двох доньок та сина. Люблю художню літературу, пісні Висоцького, театр, туризм, російську баню. Грав в футбол за команду майстрів «Спартак» (м. Мелітополь), а пізніше майже п'ять років був капітаном команди свого інституту (ДХТІ) з легкої атлетики (довгі дистанції, марафон). Зараз намагаюсь регулярно бігати на нашому прекрасному стадіоні.

— Спасибі за розмову.

Колектив кафедри ХХТ поздоровляє Вас з ювілеєм! Зичимо міцного здоров'я, щасливої долі, творчої наснаги, добра, миру і благополуччя! Бажаємо, щоб творча енергія і життєлюбність, організаторський талант, відданість справі і високий професіоналізм і надалі були запорукою успіху у всіх справах та задумах. Нехай людська шана буде подякою за плідну працю, чуйність та уміння творити добро!

— Дякую. Користаючись нагодою, дозвольте подякувати і вам — моїй кафедрі, а також співробітникам і студентам університету за допомогу в моїй роботі.

Інтерв'ю з ювіляром провела
Марина ГАВРИЛЮК, співробітниця кафедри ХХТ

21
ЛЮТОГО

Міжнародний день
рідної мови

І ПИШЕТЬСЯ СЕРЦЕМ ЛЮБОВ...

Мово! З чорнозему, з любистку і зілля, з роси, з тихої води, ясних зір і широких безмежних степів народжена!

Переборюючи утиски і заборони, наша мова оживала, спалахувала, дивуючи світ Шевченковою поезією, драматургією Лесі Українки... Вона у нашому мисленні, душі, енергії, у наших мріях.

Я народився в Луганській області. І хоч переїхав на Поділля іще дошкільням, майже щороку відвідуємо з мамою на Луганщині могили дорогих нам людей. Підтримуємо дружні стосунки з багатьма мешканцями Донбасу, які не лише гостинно приймають нас у себе вдома, але й інколи проводять свої літні відпустки у моєму мальовничому подільському селі.

Завжди радію таким гостям. Вони, що звикли говорити російською, згодом непомітно переходять на спілкування українською. І це без примусу, за покликом душі.

«Великий тлумачний словник сучасної української мови» вміщує понад 170 тисяч слів і словосполучень, а найвідоміший «Толковый словарь русского языка» С. И. Ожегова и П. Ю. Шведовой — усього 80 тисяч. Ні, я зовсім не прагну принизити «великого і могутнього». Просто наголошую, що не може українська мова в Україні бути рідною чи нерідною. Людина, народжена на українській землі, не маючи іншої Батьківщини, рідною мовою повинна вважати українську.

Просто в гнів кидає, коли чую, як який-небудь депутат принципово відмовляється від нашої святині, за яку боролися найкращі сини та доньки України. Причина — неповага до нашої державної мови, активного функціонування якої ми досі не змоглися, незважаючи на закони, укази, постанови й рішення. Слід, аби відродилася наша мова у душі кожного із нас!

Самоповага українців насамперед у досконалому знанні багатств рідної мови, у її вживанні на всіх рівнях спілкування. Адже мова — головна ознака народу, нації. Вона несе крізь час голос людської душі.

Валерій ГРАНЯК,
студент групи ЕПА-07,
Інститут ЕЕЕМ

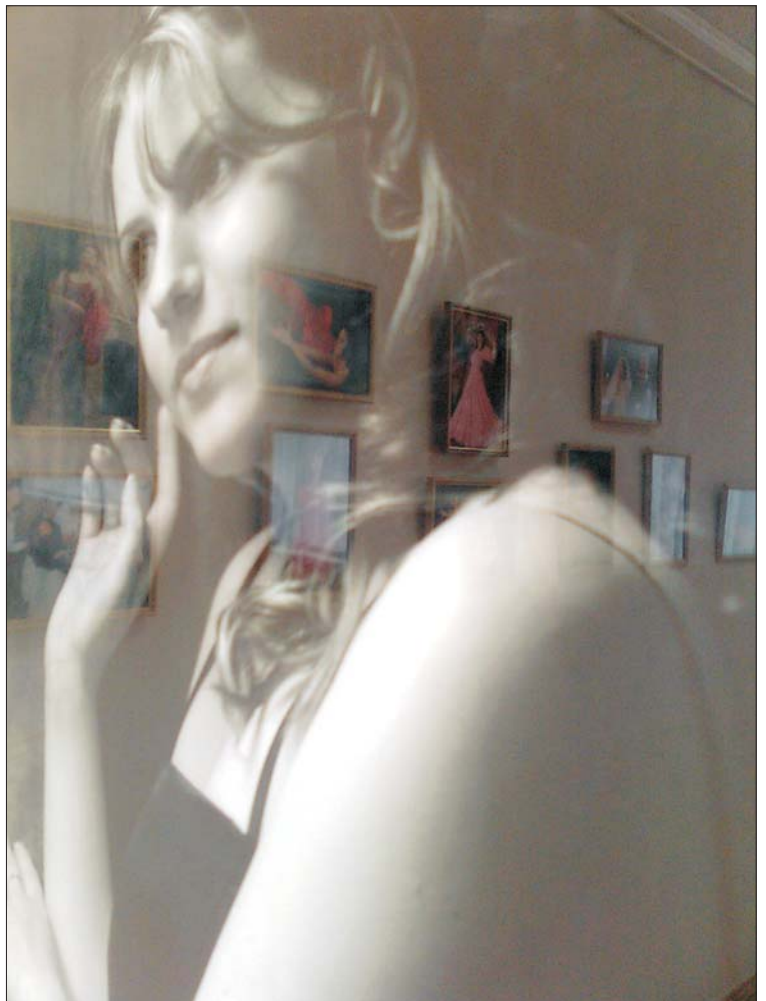
Студентська Муза

МОБІЛЬНЕ ФОТОМИСТЕЦТВО

Приїхавши до ВНТУ з молдавсько-придністровської Рибниці, Олексій Цуканов (група ТЕ-08 Інституту БТЕГП) своїм однокурсникам дає приклад неабиякої організованості, працелюбства, мобільності. Він з тих, хто без найповажнішої причини жодного заняття не пропустить. При ближчому знайомстві з'ясувалося, що й вдалого ракурсу не пропустить — у фотокадр переведе. Фотографує Олексій, щоправда, здебільше мобільником. Про технічну обмеженість такої зйомки знає, але ж — пояснює — «мобільник завжди при мені».

От цією «мобільністю» вони й цікаві, фотографії майбутнього будівельника Олексія Цуканова. Знімає, попередньо того не плануючи. Знімає, коли не може не знімати. І в кращих зразках такої зйомки (їх ми тут представляємо) піднімається до рівня фотомистецтва. Принаймні його своєрідний парафраз експозиції Сергія Маркова («Зійшла з фотографії») і здивував, і порадував самого п. Маркова. Це ж треба було відчувти й упіймати взаємовіддзеркалення зашкленених фотообразів і так по-будівельницькому вирахувати той кут, під яким ото Вона й сходить з фотографії...

До речі, про назви. Їх своїм фотосюжетам Олексій воліє давати сам. Але «Студентська Муза» — утворення вічове. Та й однокурсники витлумачити зображення словом охочі, за словом у кишеню не лізуть. Олюня Франчук тільки глянула на оте підвіконня з порожньою пляшкою (випитою і покинутою) — озглавила, як припечатана

Зійшла з фотографії (присвята Сергію Маркову)

Рубрику веде член Національної спілки письменників України, професор кафедри культурології Михайло СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ

МОБІЛЬНОГО ЦУКАНОВА

Море і Єлена

Єлена і море

Одеса — Порто-франко, або Вікно в Європу

ла: «Вікно в Європу!» Довелось, наші проєвропейські емоції ша-
нуючи, шукати компромісного пом'якшення такої версії — одеську прив'язку (сфотографовано ж в Одесі) наголошувати...

З одного боку, можна б сказати, що Олексій рівень «мобільних» фото переріс. Адже уміє не тільки обирати ракурс, але й вибудовувати кадр. При тому здатен виявляти й неабиякий гумор та дотепність. Приміром, побачив запилене вікно, пальцем протер-намалював на шибці смайлик — сфотографував крізь цю «усміхнену шибку» пейзаж.

Але — з боку іншого глянувши: хіба не побутує в сучасному світі навіть кінематограф мобільників? Є вже й відповідні кінофестивалі...

Отже, урок Олексія Цуканова для його ровесників полягає, певне, в культивуванні більшого інтересу до навколишнього світу.

Хтось інший своєю мобількою «клагає» здебільшого об'яви, шпартгалки, конспекти? А сам, навушниками вуха затуливши, утопає у «віртуалці»? Таким — приклад Олексія нехай нагадає про кращі традиції політехнічно зорієнтованої молоді попередніх часів. Якраз на цьому зійшлися, було, ми з деканом будівельників В. П. Очеретним, який, завітавши на заняття факультативу «Історія української культури», включився в обговорення фотодоброку свого дружоккурника.

Рівняння – на стадіон!

Єлена і дерево пізнання

Gaudeamus!

КВН у ВНТУ був, є і буде!

Ну, а почесне перше місце і кубок чемпіона здобули минулорічні чемпіони «Діти механіки» ІнМТ. З чим ми їх і вітаємо!

«В здоровому тілі — здоровий сміх» — саме під таким девізом пройшла фінальна гра чемпіонату КВН ВНТУ, яка відбулась 2 лютого у актовій залі університету. У фіналі брали участь і розважали публіку протягом майже двох годин команди чотирьох інститутів: «Діти вінницького політеху» (ІНАЕКСУ), «Проспект студентів» (ІНРТЗП), «Сесія нездійсненна» (ІНБТЕГП) та «Діти механіки» (ІнМТ).

Програма фінальної гри складалась із п'яти конкурсів. Першою була «Візитка», яку усі команди відіграли, хто гірше, а хто краще, але в цілому достойно і майже на рівних.

На зміну «Візитці» прийшла «Розминка» з традиційними для КВНу питаннями, які цього разу для команд підготував незмінний ведучий КВН-чемпіонатів ВНТУ Юра Постовий. Питання були цікаві і дотепні, а от відповіді, в переважній своїй більшості, не викликали посмішки ні на обличчях публіки, ні на обличчях журі. Найбільш дотепними в цьому конкурсі були «Діти механіки» та «ДВП».

Ідемо далі. Третій конкурс. Конкурс «Імпровізація». Суть його в тому, що гравці із кожної команди виходили по черзі до мікрофону і зачитували жарти на придуману ведучим тематику. Не можна стверджувати однозначно, що в даному випадку «Імпровізація» була найкращою. Як на мене, можна було б і краще.

Четвертий конкурс — конкурс капітанів. Ось в цьому конкурсі по максимуму проявили себе капітани Євген Рибін «Діти механіки» та Олександр Пасічник «Сесія нездійсненна». Хлопці веселили публіку своїми дотепними жартами, акторською майстерністю, безпосередністю, кмітливостю, «логікою», дивували глибокими знаннями флори і фауни, а також наводили вагомі аргументи на користь сільських жителів та сільського життя, за що цілком заслужено отримали максимальну кількість балів від усіх членів журі.

Останнім був конкурс «Домашнє завдання», в якому усі фіналісти виступили досить пристойно, а найвищий пілотаж КВНівських перлів продемонстрували команди ІнМТ та ІНБТЕГП.

Отож, підсумки гри такі:

четверте місце посіла молода, а тому ще недосвідчена команда «Проспект студентів» ІНРТЗП.

Третє місце — команда «ДВП» ІНАЕКСУ.

Друге місце виборола надзвичайно перспективна команда «Сесія нездійсненна» ІНБТЕГП.

Усі фіналісти отримали солодкі призи від профкому ВНТУ.

Підсумовуючи скажу, що з кожною наступною грою наш студентський чемпіонат КВН стає все більш цікавим, дотеп-

Перспективна «Сесія нездійсненна» Інституту БТЕГП

ним, кмітливим та веселим, команди — досвідченіші, публіка — вдячніша та вихованіша, а журі — більш вимогливе та суворе... А тому, з впевненістю можна стверджувати, що КВН у ВНТУ був, є і буде!

Анна ПИСКЛЯРОВА,
проректор з виховної роботи,
головний редактор часопису «Імпульс»

Палітра

КАРТИНИ, НАПИСАНІ ГОЛКОЮ 159-а художня експозиція у ЦК і ВС

У Центрі культурології і виховання студентів нашого університету експонувалися надзвичайно цікаві художні роботи нашої колишньої студентки Наталії Козинюк (Смоляк). Глядачі мали змогу бачити художню вишивку різної тематики і багатокольорової палітри. Я не помилилась, вживаючи слово «палітра», оскільки дивлячись на мистецькі твори пані Наталії розумієш — в її руках голка виконує роль пензля, а багатокольорові нитки — то є своєрідні фарби, які на деяких роботах дарують зору барвисту насиченість кольорів, в інших — бачимо ніжні пастельні тони, які дивують якоюсь незбагненою мелодійною гармонією.

Загальною емоційною атмосферою, що створюють ці роботи — романтизм, душевна щедрість, зворушлива материнська увага до того, що варто зберегти, охороняти.

Мене вразило те захоплення, те безпосереднє, радісне здивування, з яким наші студенти різних курсів і факультетів сприймали мистецтво Наталії Козинюк. Її негаласливі, сповнені вдумливим спокоєм і ліризмом роботи невимусшено, природно долають межі суєтної буденності та жорсткого прагматизму і пропонують знаходити, відновлювати в нашому сьогоденні добре, світле, шляхетне.

Наталія Козинюк закінчила будівельний факультет нашого навчального закладу у 1997 році. Вишивати почала ще в дитинстві, але мистецтвом художньої вишивки захопилась 6 років тому. Сьогодні в її творчому доробку чимала

кількість творів, виконаних професійно. Особливими є жіночі портрети, сюжетні картини (такі, як «Після балу»), або пейзажні роботи. Її робота «Поле соняшників» сповнена сонячної енергії і життєдайної сили української землі.

В її вишитих картинах завжди панує висока майстерність, композиційна виразність, тонка «живописність» творів. Ніжність та вишуканість жіночих образів гармонійно поєднуються з яскравими кольорами квітів та картинками природи. Гра теплих, м'яких, казкових кольорів породжує особливий піднесений настрій, створює гармонію з глядачем, налаштовує його на лірично-просвітлений душевний лад.

Наталія Козинюк постійно бере участь у виставках-конкурсах співробітників ВНТУ та безневних творчих виставках студентських робіт.

Сьогодні вона викладає спецдисципліну у будівельному технікумі та є головою циклової комісії відділення «Архітектурне проектування та внутрішній інтер'єр».

Майстриня продовжує творити загадковий світ образів, де панують притаманні жіночій природі зворушливість, ніжність, краса і гармонія. Побажаємо їй невичерпного творчого натхнення і вдячних глядачів.

Тамара БУЯЛЬСЬКА, директор ЦКіВС, професор,
Людмила МИШАНСЬКА, методист ЦКіВС

Переглянути виставку можете у будь-який зручний для вас час тут <http://photo.vstu.vinnica.ua/>

КРУТІ ПІДЙОМИ «ОДІССЕЯ»

СПОРТ

2009-й минув... Впродовж нього члени туристичного клубу «Одіссей» нашого університету здійснили три осінні та два зимових коротких навчальних походи, залікові літні походи першої та другої категорії складності у Карпати, три поїздки вихідного дня у печери Тернопільської області, чотири сплави річками Вінниччини. «Одіссейці» взяли участь у походах в Карелію, на Кавказ, Тянь-Шань, Памір. Взявши участь у чемпіонатах області та України п'ятеро членів клубу виконали розряд кандидата в майстри спорту, троє вкотре його підтвердили. Троє членів клубу отримали другу суддівську категорію.

Бурхливо розпочався і 2010-й. Зустрівши Новий рік у Карпатах, одразу рушили у спортивний гірський похід першої категорії, із елементами четвертої категорії складності Кримом. На різдвяні свята півостровом мандрували троє представників нашого університету. За сім днів подолали 110 кілометрів, пройшли усіма визначними місцями гірського Криму і усіма його найвищими вершинами. Щодня проходили один із категорійних перевалів. Похід розпочався за температури -15°C, снігом і туманом, а закінчився

при +15°C і ясній сонячній погоді. Окрім величезного різноманіття вражень, отримали неоціненні навички пересування взимку гірським рельєфом, подолання скельних, сніжно-фірнових та осипних схилів. Із останнього перевалу 100 метрів спускались вертикально скелею — кожен з наплічником у двадцять кілограмів, що вперто прагне перевернути відчайдушного мандрівника. Водночас слід вірно обирати маршрут спуску та намагатись не скидати каміння на тих, хто перебуває нижче. Такі спуски вимагають концентрації усіх фізичних та психічних можливостей організму.

Надзвичайно важкими у таких походах є і круті підйоми. До того ж одяг та рукавиці стають просякнутими снігом. Тому, подолавши підйом, доводиться боротись із переохолодженням організму та обмерзанням одягу. А можливості висушити одяг та взуття немає...

У зимових умовах важко працювати в мокрих рукавицях

Та це не відлякує мандрівників! Голвне у цьому поході усі учасники здобули практичний та формальний досвід, що дає змогу і надалі брати участь у походах найвищих категорій.

Звісно, ніхто із членів клубу нині не збирається довго засиджуватись у Вінниці. Уже плануємо тренувальний лютневий похід вихідного дня у Карпати.

Олексій НОВАК

Кульова стрільба

У міському палаці молоді та юнацтва відбувся чемпіонат області серед студентів ВНЗ з кульової стрільби.

У запеклій боротьбі наша команда у складі Андрія Шевченка (група 1РТ-08), Вадима Шиманського (1РТ-08), Дмитра Дембовського (1ПІ-09), Катерини Чумак (МЕ-09) та Наталії Кравець (5ЕМ-08) здобула 3 місце, набравши 945 очок.

Наші стрільці поступились збірній ВДПУ, котра має 2 майстри спорту міжнародного класу і 1295 очок, та збірній ВДАУ, на рахунку якої 994 очки.

Але лідер нашої університетської команди, член збірної команди області, кандидат у майстри спорту Андрій Шевченко виборов два перших місця у вправах ГП1 і ГП2 (стрільба з пневматичної гвинтівки). Дмитро Дембовський показав другий результат у вправі ПП1 і ПП2 (стрільба з пневматичного пістолета). А Катерина Чумак у цій же вправі серед дівчат здобула 3 місце.

Запевняємо, докладемо всіх зусиль, аби наступний навчальний рік — рік Десятої Універсиади області, став вдалішим для збірної нашого університету.

Олена КОЛОС,
старший викладач
кафедри фізвиховання

Волейбол

ВНТУ став бронзовим призером чемпіонату області з волейболу серед ВНЗ III-IV р. а. між чоловічими командами!

Змагались 8 команд, які були розподілені на 2 підгрупи.

Попередні ігри у підгрупах виявились напруженими та цікавими. Рівень підготовки всіх команд другої підгрупи, де змагались за перемогу спортсмени нашого університету, приблизно однаковий, тому всі ігри проходили у боротьбі за кожен м'яч та очко.

Збірна ВНТУ у перший ігровий день зустрілась з командою ВНАУ та у майже рівній боротьбі поступилась з рахунком 0:2. У другий ігровий день на нашу команду чекала команда Інституту ФВ ВДПУ-2. Гра була не з легких, але завершилась на користь волейболістів ВНТУ з рахунком 2:1. Остання гра у підгрупі була відносно легкою для збірної ВНТУ — ми без особливих зусиль подолали команду ВФІ.

Після попередніх ігор визначилась четвірка команд, які розігруватимуть призові місця. У грі за I та II місце зустрілись збірні команди ВНАУ та перша команда ІнФВ ВДПУ. Перемогу в цій зустрічі та I місце вибороли педагоги-фізкультурники.

Але не менш цікавою видалась гра за бронзову нагороду чемпіонату, де зустрілись збірна ВНТУ та команда ВТЕІ. Нашій команді вдалося все! Отож, результат 2:0 на користь збірної ВНТУ.

Склад команди: Олександр Митрашевський (група 3В-07), Сергій Онофрійчук та Роман Вовкотруб (капітан команди) — обоє з групи 2ІМ-09 Інституту МТ; Віталій Безп'яччук (1ЕМ-08), Віктор Безп'яччук (ЕТ3-08), Петро Довгалюк (4Е-09) — Інститут ЕЕЕМ; Вадим Гричанюк (ЕП-07) та Андрій Бережнюк (ТК-06) — ІНРТЗП; Дмитро Бовкун (5АС-06) та Михайло Зеленський (ЗСІ-09) — ІНАЕКСУ; Олександр Вишнівський (1Б-05) та Олександр Кушнір (4Б-08) — ІНБТЕГП; Ігор Савельєв (2АМЗ-09) — ІНІТКІ.

Тренер команди — викладач кафедри фізичного виховання Аліна Чхань.

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

відповідно до Закону України «Про вищу освіту»

оголошує конкурс

на заміщення вакантних посад:

кафедра автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки
— професор;

кафедра електроніки
— завідувач кафедри, професор;

кафедра менеджменту в будівництві, охорони праці і безпеки життєдіяльності
— доцент;

кафедра українознавства, політології і права
— доцент.

Термін подання документів — 15 днів від дня опублікування оголошення.

Перелік документів, які подаються на ім'я ректора університету:

- заява про участь у конкурсі;
- особовий листок з обліку кадрів;
- автобіографія;
- засвідчені в установленому порядку копії документів про вищу освіту, наукові ступені і вчені звання;
- список опублікованих наукових праць і винаходів;
- копія трудової книжки;
- характеристика з останнього місця роботи.

Викладачі університету для участі в конкурсі подають заяву на ім'я ректора, оновлений список наукових праць, звіт за попередній термін роботи та випуску із протоколу засідання кафедри про рекомендацію до обрання.

У конкурсі мають право брати участь громадяни України не старші 60 років, які мають відповідну освіту, високі моральні якості, глибокі професійні знання, практичну підготовку, наукові досягнення та вільно володіють українською мовою.

Документи подавати ученому секретареві університету за адресою:
Вінницький національний технічний університет, кімната 2204,
навчальний корпус № 2, Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021
Телефони для довідок: 46-57-72, 59-84-19, 59-82-55

Редколегія:

А. В. Пислярова
(головний редактор)

І. П. Зянько
(редактор)

П. Г. Гордійчук
(відпов. секретар)

Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)

Б. І. Мокін

Т. Б. Буяльська

О. Н. Романюк

О. В. Осадчук

С. В. Павлов

В. Г. Лисенко

Т. С. Криклива

М. П. Стрельбицький

Адреса редакції:

кімн. 218, головний корпус,
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021,

Телефони:

внутрішній — 22-68
з міста — 59-82-68

E-mail: impuls@vstu.vinnica.ua

«Імпульс» — щомісячник Вінницького національного технічного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію ВЦ № 424
від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-85-32

Комп'ютерна верстка — *Олени Кушнір*

Тетяни Крикливої

Світлини — *Сергія Маркова*

Підписано до друку 19.02.2010 р.

Формат 29,7×42 1/2

Наклад 574 прим. Зам. № 2010-032.

Віддруковано у комп'ютерному
інформаційно-видавничому центрі ВНТУ
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-81-59